

Sorø Afdelingen

Formand: Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø
Telefon: 30.40.05.09. - Mail: Niels.Hilkers@gmail.com
Mail: Soroe@dn.dk

Skrab i Munke Bjergby

Vi er iklædt reglementeret sikkerhedsudstyr, vi holder afstand, både til hinanden og til de store maskiner, og vi betragter spændt maskinernes skaben i den bløde bund i den store grusgrav ved Munke Bjergby, alt sammen mens den kolde aprilvind piber om ørerne på os.

Udvinderen, NCC, havde inviteret Danmarks Naturfredningsforening i Sorø (DN Sorø) til at overvære, hvordan man skraber ynglevandhuller i den aktive grusgrav lige uden for Munke Bjergby, til glæde for den sjældne og udrydningstruede Strandtudse.

Strandtudsens er helt afhængig af at der opstår nye vandhuller, idet tudsens haletudser klarer sig meget dårligt overfor mulige fjender, herunder andre padder, vandkalve, fugle – og mennesker, mens de klarer sig fint overfor de store maskiner.

Vi, dvs. chefgeolog Nanna Swane Lund, xxx Gert Knudsen, xxxx xxxx xxx, biolog Peter Henriksen og fotografen xxx xxx som repræsenterede NCC Industries og Rolf Lehrmann som repræsenterede DN Sorø, befinder os i en stor grusgrav lige udenfor Munke Bjergby i den nordlige ende af Sorø kommune, og det er tidlig morgen og koldt, blæsende forår, hvorfor?

Jo, i foråret 2019 fandt DN Sorø ud af, at Sjællands sjældneste padde – Strandtudsens - havde lagt æg og fået en masse haletudser i en meget flad sø i grusgraven og ca. ½ år derefter udsendte Region Sjælland et forslag til ny gravetilladelse til NCC Industries i det store område.

DN Sorø gik ind i sagen, med en række spørgsmål til Region Sjælland, idet afdelingen ikke synes, at der var taget nok hensyn til strandtudsens eneste indlandsyngleplads på Sjælland, hverken aktuelt eller på sigt. DN Sorø fik ikke noget svar på vores spørgsmål, så vi måtte sende en klage over tilladelsen til Miljø og Fødevareklagenævnet.

Udvinderen NCC var kede af DN Sorøs klage og bad os trække klagen, og var klar til at vi sammen fandt en løsning til glæde for strandtudsens og dens ynglemuligheder i grusgraven.

NCC og DN Sorø fik på et møde i grusgraven aftalt et tillæg til gravetilladelsen, som kunne sikre strandtudsens yngleplads i hvert fald indtil udvindingen er slut om føje år og samtidig kunne sikre NCCs mulighed for at grave videre.

Og det var så det, som skulle i gang denne kolde dag. Strandtudsens foretrækker mindre lavvandede søer, gerne helt uden vegetation, så deres haletudser får optimale muligheder for at vokse hurtigt op i varmt solopvarmet vand uden at skulle vogte sig for rovdyr. Så det var det vi skulle skabe med de store maskiner på steder, hvor maskinerne efterfølgende ikke skal arbejde. 2 sådanne steder var udpeget, og så gik maskinerne ellers i gang.

Imponerende at se, hvordan piletræerne og deres rødder blev samlet op som mos i en plæne. Efterladt blev en meget mudret sø, men helt uden vegetation og omkring 40-50 cm dyb. I løbet af få dage vil vandet være klart og dybden de ønskede 20-30 cm.

Allerede i den kommende uge dukker strandtudserne formentlig op fra deres vinterhi dybt inde i skrænterne og så håber vi, at de vil indtage søerne og starte deres kraftige elskovssang. Haletudserne er kun kort tid om at vokse til og allerede tidligt i sommeren forlader de søerne for at finde føde rundt om i området, og så må søerne gerne tørre ud for at fyldes igen til næste vinter.

Både DN Sorø, Sorø Kommune, Region Sjælland og NCC vil løbende følge op på om vores arbejde

resulterer i noget positivt. DN Sorø vil lægge observationerne ud på hjemmesiden:
<https://soroe.dn.dk/naturen-i-soroe/flora-og-fauna-i-soroe-kommune/strandtudse/>

Billeder fra skrabet: <https://photos.app.goo.gl/NZPeuvwrhDty1ZDZ9>

Reportage af næstformand i DN Sorø, Rolf Lehrmann (rolf.lehrmann@gmail.com)
Sorø d. 2. april 2020.